

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy II „ Puls Ziemi 2”

Dział programu	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
Afryka	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne i ukształtowanie powierzchni Afryki • budowa geologiczna Afryki • Wielkie Rowy Afrykańskie • strefowość klimatyczno-roślinno-glebowa Afryki • gospodarowanie na terenach skrajnie suchych na przykładzie strefy Sahelu • zróżnicowanie ludności Afryki • ubóstwo mieszkańców Afryki • produkt krajowy brutto (PKB) • wskaźnik rozwoju społecznego (HDI) • eksplozja demograficzna • rozmieszczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje Afrykę na mapie świata 	<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie matematyczno-geograficzne Afryki
		<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy ukształtowania powierzchni Afryki
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Afryki wybrane elementy linii brzegowej, krainy geograficzne, rzeki i jeziora oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową Afryki
		<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy linii brzegowej Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje linię brzegową Afryki z linią brzegową innych kontynentów
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki geograficzne kształtujące klimat Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia mechanizm powstawania systemu rowów tektonicznych w Afryce
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy stref klimatyczno-roślinno-glebowych Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje klimat, formacje roślinne oraz gleby w poszczególnych strefach klimatyczno-roślinno-glebowych Afryki
		<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje strefom klimatycznym Afryki odpowiednie formacje roślinne i typy gleb 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ wybranych czynników klimatotwórczych na klimat Afryki
		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje występowanie wód powierzchniowych w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia występowanie stref klimatyczno-roślinno-glebowych w Afryce
		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposoby gospodarowania w strefie Sahelu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje na przykładzie strefy Sahelu związek pomiędzy formami gospodarowania człowieka a zasobami wodnymi w Afryce
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: „gęstość zaludnienia”, „eksplozja demograficzna”, „przyrost naturalny”, „współczynnik przyrostu naturalnego”, „produkt krajowy brutto (PKB)”, „wskaźnik rozwoju społecznego (HDI)” 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę racjonalnego gospodarowania w środowisku charakteryzującym się poważnymi niedoborami słodkiej wody
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy odmian ludzkich zamieszkujących Afrykę 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje przyczyny ubóstwa społeczeństwa Afryki 		
<ul style="list-style-type: none"> • omawia zróżnicowanie ludności Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wartość HDI w wybranych krajach na podstawie mapy tematycznej 		

<ul style="list-style-type: none"> • ludności Afryki • problemy Afryki • cechy położenia geograficznego Egiptu i RPA • wpływ warunków przyrodniczych na rozmieszczenie ludności w Egipcie i RPA • gospodarka Egiptu i RPA • Kanał Sueski • turystyka Egiptu • tama w Asuanie • rola surowców w kształtowaniu gospodarki RPA • przemysł energetyczny • rola RPA w światowym handlu surowcami i kamieniami szlachetnymi • polityka apartheidu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny ubóstwa państw Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki wysokiego przyrostu naturalnego w Afryce
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę ludności Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza współczynnik przyrostu naturalnego
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zmiany liczby ludności w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ warunków naturalnych na rozmieszczenie ludności
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny eksplozji demograficznej w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny i skutki konfliktów zbrojnych trwających w Afryce
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy obszarów najgęściej i najslabiej zaludnionych w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny i skutki głodu w Afryce
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy, rozmieszczenie ludności w Afryce 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związki pomiędzy problemami wyżywienia, występowaniem chorób a poziomem życia w krajach Afryki położonych na południe od Sahary
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia problemy mieszkańców Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia twierdzenie, że Afryka jest najbiedniejszym kontynentem świata
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje problemy mieszkańców Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje działania mające na celu ograniczenie problemów mieszkańców Afryki (głodu, konfliktów zbrojnych, niedostatku wody pitnej, AIDS)
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje Egipt i RPA na mapie świata, podaje nazwy ich stolic oraz nazwy państw sąsiadujących z tymi krajami 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależności między warunkami przyrodniczymi a rozmieszczeniem ludności w Egipcie i RPA
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje położenie geograficzne oraz środowisko przyrodnicze Egiptu i RPA 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy gospodarczej, czynniki warunkujące rozmieszczenie obszarów koncentracji przemysłu i rolnictwa w Egipcie i RPA
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy obszarów gęsto zaludnionych w Egipcie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie turystyki dla gospodarki Egiptu
	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje gęstość zaludnienia i współczynnik przyrostu naturalnego w Egipcie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zmiany w środowisku przyrodniczym Doliny Nilu po wybudowaniu zapory i zbiornika pod Asuanem
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki sprzyjające rozwojowi gospodarki w Egipcie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, że Egipt jest jednym z najdynamiczniej rozwijających się państw Afryki
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy surowców mineralnych występujących w Egipcie i RPA 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje korzyści wynikające ze strategicznego położenia Egiptu 	
<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wybrane atrakcje turystyczne Egiptu 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje udział i miejsce RPA w światowym wydobyciu surowców mineralnych 	

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie Kanału Sueskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje rolę surowców mineralnych w kształtowaniu gospodarki RPA
		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pozytywne i negatywne skutki budowy tamy w Asuanie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje dane statystyczne dotyczące struktury eksportu RPA i formułuje wnioski
		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia uwarunkowania rozwoju gospodarczego RPA 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy gospodarczej, czynniki warunkujące rozmieszczenie obszarów koncentracji przemysłu i rolnictwa w Egipcie i RPA
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy gospodarki RPA 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, że RPA jest najbogatszym krajem Afryki
		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki życia ludzi na terenach uprzemysłowionych w RPA 	
Ameryka	<ul style="list-style-type: none"> • granica między Ameryką Północną a Południową • Kanał Panamski • położenie geograficzne i ukształtowanie powierzchni Ameryki • wpływ rzeźby terenu Ameryki na jej klimat i sieć rzeczna • strefy klimatyczno-roślinne Ameryki • pochodzenie ludności Ameryki • odmiany ludzkie • zróżnicowanie etniczne i kulturowe ludności Ameryki • rozmieszczenie ludności Ameryki • cechy położenia geograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje Amerykę na mapie świata 	<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie matematyczno-geograficzne Ameryki
		<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową Ameryki
		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przebieg granicy między Ameryką Północną a Południową 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje linię brzegową i ukształtowanie powierzchni Ameryki z linią brzegową i ukształtowaniem powierzchni innych kontynentów
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: „Ameryka Łacińska” i „Ameryka Środkowa” 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związki między budową geologiczną a ukształtowaniem pionowym Ameryki
		<ul style="list-style-type: none"> • analizuje znaczenie Kanału Panamskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wulkanizmu i trzęsień ziemi w Ameryce
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wybrane elementy linii brzegowej Ameryki na mapie oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ rzeźby terenu na cechy klimatu Ameryki
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki geograficzne kształtujące klimat Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia skutki południkowego układu form rzeźby terenu w Ameryce Północnej i Południowej
		<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje strefom klimatycznym charakterystyczną dla nich roślinność 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy klimatu Ameryki Północnej i Południowej na podstawie klimatogramów i mapy klimatycznej
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie najważniejsze krainy geograficzne, rzeki i jeziora Ameryki oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia mechanizm powstawania tornad
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie oraz nazywa obszary aktywne sejsmicznie i wulkanicznie w Ameryce 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ klimatu na rozmieszczenie roślinności w Ameryce
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy rdzennych mieszkańców Ameryki oraz odmian ludzkich zamieszkujących Amerykę 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ wybranych czynników klimatotwórczych na klimat Ameryki
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenie ludności Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny i kierunki migracji ludności do Ameryki

<p>Stanów Zjednoczonych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stany Zjednoczone potęgą gospodarczą • rola Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej • transport • ludność i urbanizacja Stanów Zjednoczonych • regiony gospodarcze Stanów Zjednoczonych; zależność pomiędzy ich gospodarką a warunkami środowiska przyrodniczego • ludność i urbanizacja • cechy położenia geograficznego Brazylii • pochodzenie ludności Brazylii • migracje ze wsi do miast • problemy wielkich miast • gospodarcze wykorzystanie Amazonii – konflikt interesów pomiędzy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wielkie migracje w dziejach Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza saldo migracji w Ameryce i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje saldo migracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ migracji na zróżnicowanie kulturowe i etniczne ludności Ameryki
	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zróżnicowanie ludności Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje strukturę etniczną w wybranych krajach Ameryki i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny dużego zróżnicowania etnicznego i kulturowego ludności Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia główne cechy i przyczyny zróżnicowania kulturowego i etnicznego Ameryki Północnej i Południowej
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie obszary gęsto i słabo zaludnione w Ameryce oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje, na podstawie mapy, rozmieszczenie ludności w Ameryce Północnej i Południowej
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, korzystając z mapy, rozmieszczenie ludności Ameryki Północnej i Południowej 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny wzrostu liczby ludności Ameryki oraz prognozuje dalsze jej zmiany
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największe miasta Ameryki i wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależności między warunkami naturalnymi a rozmieszczeniem ludności w Ameryce
	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje liczbę ludności w wybranych krajach Ameryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Ameryka określana jest mianem tygła kultur
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata Stany Zjednoczone, podaje nazwę ich stolicy i nazwy państw sąsiadujących 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę PKB Stanów Zjednoczonych i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa Stanów Zjednoczonych
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje dominujący typ gospodarki rolnej w Stanach Zjednoczonych
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy ukształtowania powierzchni Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę użytkowania ziemi w Stanach Zjednoczonych
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związki między gospodarką a warunkami środowiska w najważniejszych regionach gospodarczych Stanów Zjednoczonych
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy najważniejszych surowców mineralnych wydobywanych w Stanach Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje uwarunkowania rozwoju przemysłu nowoczesnych technologii w Stanach Zjednoczonych 	
<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najważniejsze cechy gospodarki Stanów Zjednoczonych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej 	

ekologicznymi skutkami wylesiania Amazonii a jej gospodarczym wykorzystaniem	• opisuje cechy rolnictwa Stanów Zjednoczonych	• wykazuje wysoki poziom rozwoju gospodarczego Stanów Zjednoczonych
	• wymienia nazwy głównych roślin uprawianych na terenie Stanów Zjednoczonych	• porównuje ruch pasażerski w portach lotniczych Stanów Zjednoczonych i innych państw oraz formułuje wnioski
	• wymienia nazwy regionów gospodarczych Stanów Zjednoczonych	• wykazuje zależność między wysokim poziomem gospodarki a poziomem rozwoju transportu w Stanach Zjednoczonych
	• wskazuje na mapie oraz charakteryzuje regiony gospodarcze Stanów Zjednoczonych	• charakteryzuje oraz wskazuje na mapie megalopolis wschodniego wybrzeża
	• opisuje zróżnicowanie ludności Stanów Zjednoczonych	• uzasadnia, że Stany Zjednoczone są krajem imigrantów
	• wskazuje na mapie regiony o największej gęstości zaludnienia w Stanach Zjednoczonych oraz podaje ich nazwy	• analizuje problem nielegalnej imigracji do Stanów Zjednoczonych
	• wyjaśnia znaczenie terminów: „megalopolis”, „technopolia”	• wykazuje wpływ warunków naturalnych na rozmieszczenie ludności Brazylii
	• wskazuje na mapie największe aglomeracje Stanów Zjednoczonych oraz podaje ich nazwy	• analizuje zmiany poziomu urbanizacji Brazylii i formułuje wnioski
	• wskazuje na mapie świata Brazylię i podaje nazwę jej stolicy	• analizuje skutki gwałtownego wzrostu liczby ludności w wielkich miastach Brazylii
	• określa położenie geograficzne Brazylii	• opisuje uwarunkowania rozmieszczenia ludności w Brazylii
	• wskazuje na mapie wybrane krainy geograficzne i najważniejsze rzeki Brazylii oraz wymienia ich nazwy	• analizuje przyczyny i skutki migracji ze wsi do miast
	• opisuje portugalskie korzenie ludności Brazylii	• wykazuje problemy wielkich miast Brazylii
	• wyjaśnia przyczyny wysokiego poziomu urbanizacji w Brazylii	• przedstawia problemy Indian
	• charakteryzuje rozmieszczenie ludności w Brazylii	• analizuje przyczyny i skutki wylesiania Amazonii
	• omawia działania podejmowane przez mieszkańców Brazylii w celu zagospodarowania interioru	• analizuje naturalne i antropogeniczne zagrożenia dla puszczy amazońskiej
• określa cechy rozwoju i problemy wielkich miast Brazylii		

		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie największe miasta Brazylii i wymienia ich nazwy 	
		<ul style="list-style-type: none"> wymienia skutki wylesiania Amazonii 	
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje konflikt interesów pomiędzy ekologicznymi skutkami wylesiania Amazonii a jej gospodarczym wykorzystaniem 	
Australia	<ul style="list-style-type: none"> położenie Australii środowisko przyrodnicze Australii zasoby wodne Australii ludność i urbanizacja Australii gospodarka Australii Oceania 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie świata Australię i Oceanię 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową Australii
		<ul style="list-style-type: none"> określa położenie geograficzne Australii i Oceanii 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje, korzystając z map, środowisko przyrodnicze Australii ze środowiskiem przyrodniczym innych kontynentów
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje, korzystając z mapy, linię brzegową i ukształtowanie pionowe Australii 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje zależność między symetrycznym położeniem Australii po obu stronach zwrotnika Koziorożca a uwarunkowaniami klimatycznymi
		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie najważniejsze obiekty geograficzne Australii: rzeki, jeziora i krainy geograficzne oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje zależności między warunkami klimatycznymi a występowaniem wód powierzchniowych w Australii
		<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy osobliwości przyrodniczych Australii 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje przyczyny i skutki ubóstwa wód powierzchniowych w Australii
		<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: „endemit”, „basen artezyjski”, „studnia artezyjska” 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje uwarunkowania rozmieszczenia ludności Australii i Oceanii
		<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje cechy klimatu oraz specyfikę świata roślin i zwierząt Australii na podstawie map klimatycznych i klimatogramów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia wybrane zagadnienia gospodarcze ze szczególnym uwzględnieniem roli górnictwa i rolnictwa
		<ul style="list-style-type: none"> omawia rozmieszczenie basenów artezyjskich w Australii 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, na podstawie map tematycznych, główne cechy gospodarki Związku Australijskiego na tle warunków naturalnych
		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie Australii obszary o największej gęstości zaludnienia oraz obszary niezamieszkałe 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależności między warunkami środowiska przyrodniczego Australii a sposobami gospodarowania w rolnictwie
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje rdzennych mieszkańców Australii 	
<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie największe miasta Australii oraz wymienia ich nazwy 			
<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne cechy gospodarki Związku Australijskiego 			

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania rozwoju hodowli owiec w Australii 	
		<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje podziału geograficznego Oceanii na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	
Arktyka i Antarktyka	<ul style="list-style-type: none"> • cechy położenia geograficznego i środowiska geograficznego Antarktyki • sytuacja prawna Antarktydy • działalność człowieka w Arktyce i Antarktyce • cechy i przyczyny zmian w środowisku przyrodniczym obszarów okołobiegunowych • udział Polaków w badaniach obszarów polarnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: „Arktyka”, „Antarktyka” 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata Arktykę i Antarktykę 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje czynniki warunkujące klimat obszarów okołobiegunowych
		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy położenia Arktyki i Antarktyki na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia występowanie pokrywy lodowej na obszarach okołobiegunowych
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Arktyki i Antarktyki ze szczególnym uwzględnieniem cech klimatu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sytuację prawną Antarktyki
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania cech środowiska przyrodniczego Antarktyki i Arktyki 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje działania mające na celu zahamowanie niekorzystnych zmian w środowisku przyrodniczym obszarów okołobiegunowych
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: „góra lodowa”, „pak lodowy” 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konieczność ochrony przyrody obszarów okołobiegunowych
		<ul style="list-style-type: none"> • opisuje działalność człowieka w Arktyce i Antarktyce 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wkład Polaków w badania obszarów polarnych
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne cechy i przyczyny zmian w środowisku przyrodniczym obszarów okołobiegunowych 	
		<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy dwóch polskich polarnych stacji badawczych 	
Azja	<ul style="list-style-type: none"> • położenie geograficzne Azji • strefy klimatyczno-roślinne Azji • wody powierzchniowe Azji • azjatyckie cywilizacje • cyrkulacja monsunowa w Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „Eurazja” 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje osiągnięcia najstarszych cywilizacji azjatyckich
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata Eurazję i Azję 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje linię brzegową i ukształtowanie powierzchni Azji z linią brzegową i ukształtowaniem powierzchni innych kontynentów
		<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Eurazji i Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje, korzystając z map, środowisko przyrodnicze Azji ze środowiskiem przyrodniczym innych kontynentów
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie wybrane elementy linii brzegowej Azji i podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia geograficzne czynniki warunkujące klimat Azji
		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie najważniejsze krainy geograficzne, rzeki i jeziora Azji oraz wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ klimatu na rozmieszczenie roślinności

<ul style="list-style-type: none"> • Południowej i Południowo-Wschodniej • cechy rolnictwa monsunowego • wpływ cyrkulacji monsunowej na rytm upraw i życie ludzi • termin „kultura ryżu”, cechy społeczno-kulturowe społeczeństw monsunowej Azji • zagrożenia powodziowe i klęski suszy (a przez to i głodu w regionie) • położenie geograficzne Chin • liczba ludności Chin i jej zmiany; przyczyny wzrostu liczby ludności • rozmieszczenie ludności w Chinach • kierunki rozwoju gospodarczego Chin • znaczenie Chin w gospodarce światowej • migracje ludności • położenie geograficzne Japonii • klimat Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ukształtowanie powierzchni Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega kontrastowość klimatyczna Azji
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki geograficzne kształtujące klimat Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki wysychania Jeziora Aralskiego
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cechy klimatu Azji na podstawie klimatogramów i mapy klimatycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega promienisty układ wielkich systemów rzecznych Azji
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane strefy roślinne Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, na podstawie map tematycznych, że Azja jest kontynentem wielkich geograficznych kontrastów
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie wód powierzchniowych w Azji na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wpływ cyrkulacji monsunowej w Azji Południowej i Południowo-Wschodniej na życie codzienne i gospodarowanie mieszkańców tych regionów
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady kontrastów geograficznych Azji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przyrodnicze i społeczno-gospodarcze skutki zaburzenia rytmu cyrkulacji monsunowej
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy, przebieg granicy między Azją a Europą 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związek pomiędzy rytmem upraw i kulturą ryżu a cechami klimatu monsunowego w Azji Południowej i Południowo-Wschodniej
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „monsun” 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie tarasowania stoków
	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia monsun letni od monsunu zimowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie ryżu dla kultury społeczeństwa azjatyckiego
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, na podstawie schematu, cyrkulację monsunową w Azji Południowej i Południowo-Wschodniej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, na podstawie map tematycznych, warunki przyrodnicze obszarów, na których kształtowały się najstarsze azjatyckie cywilizacje
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie obszary występowania monsunu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kontrasty przyrodnicze Chin
	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje, na podstawie diagramu, wielkość produkcji ryżu w wybranych krajach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wykresy i dane liczbowe liczby ludności i współczynnika przyrostu naturalnego w Chinach
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie obszary odznaczające się intensywną uprawą ryżu oraz wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega chiński program kontroli urodzeń
<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wymagania klimatyczno-glebowe ryżu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cele i skutki programu kontroli urodzeń w Chinach 	
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Chiny, podaje nazwę ich stolicy oraz nazwy państw sąsiadujących 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wartość PKB Chin z wartością PKB innych krajów 	

<ul style="list-style-type: none"> • klęski żywiołowe • działania umożliwiające życie w trudnych warunkach • znaczenie czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii • gospodarka Japonii • marikultura • ludność Japonii • położenie geograficzne Indii • problemy demograficzne Indii • główne kierunki rozwoju gospodarczego • przyczyny gwałtownego rozwoju nowoczesnych technologii • termin: „technopolia” • kontrasty społeczno-gospodarcze Indii – ich przyczyny i skutki • termin: „region Bliskiego Wschodu” • położenie geograficzne regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne oraz cechy środowiska przyrodniczego Chin 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia kierunki rozwoju gospodarczego Chin
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie najważniejsze krainy geograficzne i rzeki w Chinach oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zmiany znaczenia Chin w gospodarce światowej
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę ludności Chin 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje przyczyny migracji ludności Chin ze wsi do miast
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zjawisko zachwiania równowagi płci 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależności między warunkami przyrodniczymi a rozwojem gospodarczym Chin
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje bariery osadnicze w Chinach Zachodnich 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny szybkiego rozwoju gospodarczego Chin w ostatnich latach
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależność między warunkami przyrodniczymi a rozmieszczeniem ludności Chin 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ Chin na światową gospodarkę
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje uwarunkowania rozwoju gospodarczego Chin 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje geograficzne czynniki kształtujące klimat Japonii
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy bogactw mineralnych Chin 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ cyrkulacji monsunowej na klimat Japonii
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najdynamiczniej rozwijające się działy gospodarki w Chinach 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje skutki położenia Japonii w strefie aktywności wulkanicznej i sejsmicznej
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy głównych roślin uprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje przyczyny i znaczenie działań umożliwiających życie w trudnych warunkach w Japonii
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy gospodarki Chin 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie czynników społeczno-kulturowych w tworzeniu nowoczesnej gospodarki Japonii na tle niekorzystnych cech środowiska przyrodniczego
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie i wymienia nazwy obszarów o dużej koncentracji przemysłu w Chinach 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eksportu Japonii i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje uwarunkowania rozwoju rolnictwa w Chinach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego główne ośrodki gospodarcze Japonii są skoncentrowane na wybrzeżach tego kraju
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie świata Japonię i podaje nazwę jej stolicy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, że Japonia jest potęgą gospodarczą 	
<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie geograficzne Japonii na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje przyczyny i skutki spowolnienia gospodarczego Japonii 	
<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy środowiska przyrodniczego Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny dużej gęstości zaludnienia na wyspie Honsiu 	

<p>Bliskiego Wschodu</p> <ul style="list-style-type: none"> • środowisko przyrodnicze Bliskiego Wschodu • zasoby ropy naftowej na Bliskim Wschodzie • kierunki i poziom rozwoju gospodarczego krajów Bliskiego Wschodu • konflikty zbrojne na Bliskim Wschodzie • cechy kulturowe krajów Bliskiego Wschodu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje klimat Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje diagram ilustrujący zmiany liczby ludności Indii w XX i XXI wieku
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy środowiska przyrodniczego Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje problemy związane ze stale zwiększającą się liczbą ludności w Indiach
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje skutki trzęsień ziemi, tajfunów i tsunami 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje system kastowy społeczeństwa Indii
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia działania umożliwiające życie i gospodarowanie w trudnych warunkach przyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje cechy indyjskiego rolnictwa i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy japońskiej gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny dynamicznego rozwoju nowoczesnych usług w Indiach
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny dynamicznego rozwoju Japonii po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • przewiduje społeczno-gospodarcze skutki eksplozji demograficznej w Indiach
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie dużych nakładów finansowych na oświatę i badania naukowe w Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ hinduizmu na życie i działalność ludzi
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia japońskie produkty znane na całym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje poziom rozwoju gospodarczego Indii
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy głównych roślin uprawianych w Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia lokalizację okręgów przemysłowych w Indiach
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje udział usług w strukturze PKB Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny gwałtownego rozwoju nowoczesnych technologii w Indiach
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje czynniki pozaprzyrodnicze sprzyjające rozwojowi rolnictwa w Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje warunki przyrodnicze Bliskiego Wschodu niekorzystne dla działalności gospodarczej człowieka
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „marikultura” 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje rozmieszczenie, zasoby i wydobycie ropy naftowej na Bliskim Wschodzie na podstawie map tematycznych i danych statystycznych
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia znaczenie rybołówstwa dla Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje udział państw Bliskiego Wschodu w światowym wydobyciu ropy naftowej i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę mieszkańców Japonii 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje korzyści gospodarcze i społeczne wynikające z eksportu ropy naftowej oraz produktów powstałych w wyniku jej przetworzenia
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie Indii, wymienia nazwę stolicy tego kraju oraz nazwy państw sąsiadujących 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wartość PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca w wybranych krajach Bliskiego Wschodu i formułuje wnioski 	
<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Indii 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Bliski Wschód pod kątem cech kulturowych, zasobów ropy naftowej i poziomu rozwoju gospodarczego 	

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie i wymienia nazwy głównych krain geograficznych oraz rzek Indii 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje skutki konfliktów na Bliskim Wschodzie
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy środowiska przyrodniczego Indii 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia tezę, że konflikty na Bliskim Wschodzie mają wpływ na globalną gospodarkę
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę ludności Indii 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje poziom życia mieszkańców poszczególnych krajów Bliskiego Wschodu
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia prognozy wzrostu liczby ludności Indii 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wpływ religii na gospodarkę krajów Bliskiego Wschodu i życie muzułmanów
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia uwarunkowania wysokiego przyrostu naturalnego w Indiach 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „zielona rewolucja” 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje poziom rozwoju rolnictwa Indii 	
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje uwarunkowania rolnictwa Indii 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w Indiach występuje duże pogłowie bydła 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy głównych roślin uprawnych w Indiach 	
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia czynniki rozwoju przemysłu w Indiach 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy bogactw mineralnych Indii 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie gospodarczej Indii wybrane ośrodki przemysłu high-tech 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy gospodarki Indii 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje kontrasty społeczne i gospodarcze w Indiach 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „Bliski Wschód” 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej państwa należące do regionu Bliskiego Wschodu 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie geograficzne Bliskiego Wschodu 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej państwa Bliskiego Wschodu i ich stolice oraz podaje ich nazwy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki naturalne Bliskiego Wschodu 	

		<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy środowiska przyrodniczego i gospodarki Bliskiego Wschodu 	
		<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje zasoby ropy naftowej na Bliskim Wschodzie 	
		<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy państw, na których obszarze znajdują się najbogatsze zasoby ropy naftowej 	
		<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu „OPEC” 	
		<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje region Bliskiego Wschodu pod kątem kierunków i poziomu rozwoju gospodarczego 	
		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie i wymienia nazwy obszarów na Bliskim Wschodzie objętych konfliktami zbrojnymi 	
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje cechy kultury islamskiej 	
Europa	<ul style="list-style-type: none"> położenie geograficzne i granice Europy linia brzegowa budowa geologiczna Europy ukształtowanie powierzchni Europy warunki klimatyczne, roślinność Europy wody powierzchniowe Europy zmiany na politycznej mapie Europy po 1989 roku – przyczyny największe i najmniejsze państwa w Europie pod względem powierzchni 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie świata Europę określa położenie geograficzne Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej wskazuje na mapie wybrane elementy linii brzegowej Europy oraz wymienia ich nazwy charakteryzuje linię brzegową Europy na podstawie mapy wskazuje na mapie wybrane niziny, wyżyny i góry Europy oraz wymienia ich nazwy wymienia cechy ukształtowania powierzchni Europy na podstawie mapy porównuje średnią wysokość Europy ze średnią wysokością innych kontynentów wykazuje typowo nizinny charakter ukształtowania powierzchni Europy na podstawie mapy przedstawia czynniki geograficzne wpływające na klimat Europy wyjaśnia znaczenie terminu „kontynentalizm klimatu” opisuje klimat Europy na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje położenie geograficzne Europy i jej granice z innymi kontynentami na mapie ogólnogeograficznej świata oblicza rozciągłość południkową i równoleżnikową Europy wykazuje następstwa południkowej i równoleżnikowej rozciągłości Europy porównuje linię brzegową Europy z linią brzegową innych kontynentów wykazuje związki między budową geologiczną a ukształtowaniem pionowym Europy porównuje ukształtowanie powierzchni Europy z ukształtowaniem powierzchni innych kontynentów przedstawia genezę powstania gór w Europie wyjaśnia wpływ zlodowaceń na rzeźbę powierzchni Europy wyjaśnia wpływ działalności rzek na rzeźbę powierzchni Europy wykazuje wpływ czynników geograficznych na cechy klimatu Europy wyjaśnia zależności między typem klimatu a występowaniem roślinności

<ul style="list-style-type: none"> i liczby ludności • Unia Europejska • ludność Europy na tle ludności świata • przyrost naturalny • piramida płci i wieku • średnia długość życia • konsekwencje starzenia się społeczeństwa europejskiego • zróżnicowanie religijne, językowe i narodowościowe ludności Europy • wielokulturowość Europy • rozmieszczenie ludności Europy • wskaźnik urbanizacji w wybranych krajach Europy • Londyn – cechy położenia i wielkość zespołu miejskiego • układ przestrzenny Londynu • znaczenie Londynu jako światowej metropolii • położenie geograficzne krajów skandynawskich na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wybrane strefy roślinne Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia genezę wybranych europejskich jezior
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie wybrane europejskie rzeki i jeziora oraz wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny rozpadu ZSRR i Jugosławii
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie wód powierzchniowych na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „suwerenność”
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przemiany polityczne w Europie po 1989 roku 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie procesów integracyjnych zachodzących w Europie
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zmian na mapie politycznej Europy po 1989 roku 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje cele i zadania Unii Europejskiej
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia skutki rozpadu ZSRR 	<ul style="list-style-type: none"> • wyróżnia regiony geopolityczne Europy i uzasadnia ich powstanie
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy wybranych krajów Europy i ich stolic 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia terytoria zależne wybranych krajów
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje najmniejsze i największe państwa Europy pod względem powierzchni i liczby ludności na mapie politycznej Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, że tempo wzrostu liczby ludności w Europie jest najniższe na świecie
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie kraje położone zarówno w Europie, jak i Azji oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje piramidę płci i wieku oraz formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • podaje liczbę ludności Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wartość współczynnika przyrostu naturalnego z odsetkiem ludności powyżej 65 roku życia w Europie i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje liczbę ludności Europy na tle ludności świata 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje prognozy zmian demograficznych w Europie
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany liczby ludności w latach 2000–2007 w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny starzenia się europejskich społeczeństw
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny niskiego przyrostu naturalnego w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konsekwencje starzenia się społeczeństw europejskich
	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje przyczyny i skutki niskiego przyrostu naturalnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki wydłużania się średniej długości życia w Europie
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy krajów o najniższym i najwyższym współczynniku przyrostu naturalnego w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje problemy demograficzne Europy i formułuje wnioski
<ul style="list-style-type: none"> • porównuje współczynnik przyrostu naturalnego w wybranych krajach Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje strukturę wyznaniową ludności w wybranych krajach Europy 	
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy krajów zamieszkiwanych przez ludność o największej średniej długości życia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przyczyny i konsekwencje zróżnicowania ludności Europy 	

<p>ogólnogeograficznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • cechy środowiska przyrodniczego Europy Północnej (rzeźba terenu, klimat, roślinność) • rozmieszczenie ludności w Europie Północnej • kierunki rozwoju gospodarczego krajów skandynawskich • położenie krajów alpejskich na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wpływ gór na cechy środowiska i gospodarkę krajów alpejskich • rozmieszczenie ludności w krajach alpejskich • cechy rolnictwa i przemysłu krajów alpejskich • znaczenie usług dla gospodarki krajów alpejskich • położenie geograficzne krajów śródziemnomorskich na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje liczbę ludności powyżej 65 roku życia w wybranych krajach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wielokulturowość Europy
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki wpływające na długość życia w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje skutki wielokulturowości mieszkańców Europy
	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje strukturę wiekową Europy i Afryki 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy, rozmieszczenie ludów Europy
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje różnice w wyglądzie osób pochodzących z różnych części Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny warunkujące rozmieszczenie ludności w Europie
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia odmiany człowieka zamieszkujące Europę 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zróżnicowanie wskaźnika urbanizacji w krajach Europy
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy rodzin językowych, do których należą języki europejskie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia główne cechy położenia, wielkości, układu przestrzennego oraz znaczenie Londynu jako światowej metropolii
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie językowe mieszkańców Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Europa charakteryzuje się warunkami przyrodniczymi i pozaprzyrodniczymi korzystnymi dla osadnictwa
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy państw, w których obowiązuje więcej niż jeden język urzędowy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje środowisko przyrodnicze krajów Europy Północnej
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady zróżnicowania kulturowego mieszkańców Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje środowisko przyrodnicze krajów Europy Północnej
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje strukturę wyznaniową mieszkańców Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego porty morskie położone za kołem podbiegunowym nie zamarzają
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie map tematycznych, zróżnicowanie regionalne, kulturowe, narodowościowe i etniczne współczesnej Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależności między warunkami klimatycznymi a typową roślinnością Europy Północnej
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie obszary o największej i najmniejszej gęstości zaludnienia w Europie oraz wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje niekorzystny wpływ warunków środowiska przyrodniczego Europy Północnej na działalność gospodarczą
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, na podstawie map tematycznych, związki między głównymi cechami środowiska przyrodniczego Europy Północnej a głównymi kierunkami rozwoju gospodarczego
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny wysokiego wskaźnika urbanizacji w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje i ocenia strukturę użytkowania ziemi w Europie Północnej
<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największe miasta Europy i wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia poziom życia mieszkańców Europy Północnej 	

<ul style="list-style-type: none"> • cechy środowiska przyrodniczego Europy Południowej (klimat, roślinność śródziemnomorska) • związki między rozwojem turystyki a warunkami przyrodniczymi i dziedzictwem kultury śródziemnomorskiej • położenie geograficzne Francji • środowisko przyrodnicze Francji • czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunkujące rozwój rolnictwa we Francji • cechy rolnictwa Francji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy, położenie Londynu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ warunków naturalnych na rozmieszczenie ludności w Europie Północnej
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „metropolia” i wymienia przykłady europejskich metropolii 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zjawisko odpływu ludności z obszarów północnej Skandynawii
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Londyn jest nazywany „miastem świata” 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walory turystyczne krajów Europy Północnej
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „kraje skandynawskie” 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje środowisko przyrodnicze krajów alpejskich
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kraje Europy Północnej na mapie i wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje genezę rzeźby alpejskiej
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie państw Europy Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki decydujące o wykształceniu się pięter klimatyczno-roślinnych w Alpach
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki przyrodnicze Europy Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ gór na środowisko przyrodnicze i gospodarkę krajów alpejskich
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia warunki przyrodnicze Europy Północnej niesprzyjające działalności człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę użytkowania ziemi krajów alpejskich i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia łagodzący wpływ prądu morskiego na cechy klimatu Europy Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie sektora usług turystycznych i finansowych
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy środowiska Europy Północnej sprzyjające działalności człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje czynniki decydujące o rozwoju sektora finansowego w Szwajcarii
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy głównych bogactw naturalnych krajów skandynawskich 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, że kraje alpejskie należą do państw wysoko rozwiniętych
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne działy przemysłu dynamicznie rozwijające się w krajach Europy Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje odrębność kulturową mieszkańców gór
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wykorzystanie surowców odnawialnych w produkcji energii 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje atrakcyjność przyrodniczą Europy Południowej
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „okres wegetacyjny” 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje związki między rozwojem turystyki a warunkami przyrodniczymi i dziedzictwem kulturowym
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rolnictwo Europy Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje turystyczną atrakcyjność regionu śródziemnomorskiego
<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie upraw roślin w specjalnie ogrzewanych i doświetlanych szklarniach w Europie Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wybrane atrakcje turystyczne regionu 	
<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje znaczenie położenia Skandynawii i omawia sposoby wykorzystania mórz 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje infrastrukturę turystyczną i jej znaczenie w rozwoju turystyki Europy Południowej 	

	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje wielkość połowów ryb w wybranych krajach świata i krajach Europy Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę turystyki w rozwoju gospodarczym krajów Europy Południowej
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy, rozmieszczenie głównych ośrodków miejskich w Europie Północnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zależności między wielkością ruchu turystycznego a przychodami wybranych krajów śródziemnomorskich oraz formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „kraje alpejskie” 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje niekorzystny wpływ turystyki na środowisko przyrodnicze
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje kraje alpejskie i ich stolice na mapie ogólnogeograficznej oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę użytkowania ziemi we Francji
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia położenie krajów alpejskich na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ czynników pozaprzyrodniczych na wielkość produkcji roślinnej i zwierzęcej we Francji
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki klimatyczne w Alpach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje wpływ klimatu na rozmieszczenie upraw we Francji
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia uwarunkowania występowania lodowców górskich w Alpach 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, na przykładzie rolnictwa Francji, związek między warunkami przyrodniczymi a kierunkiem i efektywnością produkcji rolnej
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia termin „granica wiecznego śniegu” 	<ul style="list-style-type: none"> • dowodzi, że francuskie rolnictwo jest wysoko rozwinięte
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje piętra klimatyczno-roślinne w Alpach 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, na podstawie danych statystycznych, miejsce Francji w produkcji rolnej w Europie
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rzeźbę Alp 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, że przemysł środków transportu ma duże znaczenie dla gospodarki Francji
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia występowanie wielu źródeł rzek europejskich w Alpach 	<ul style="list-style-type: none"> • ukazuje dziedzictwo kulturowe krajów śródziemnomorskich
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wiodące działy gospodarki krajów alpejskich 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje główne kierunki rozwoju gospodarczego krajów alpejskich 	
	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia warunki rozwoju hydroenergetyki krajów alpejskich 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie miast i gęstość zaludnienia w krajach alpejskich 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie największe miasta krajów alpejskich i wymienia ich nazwy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „kraje śródziemnomorskie” 	

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie kraje Europy Południowej i ich stolice oraz wymienia ich nazwy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia położenie geograficzne krajów śródziemnomorskich na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki środowiska przyrodniczego krajów śródziemnomorskich 	
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje warunki klimatyczne i roślinność krajów śródziemnomorskich na podstawie map tematycznych 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „makia” 	
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje walory przyrodnicze i pozaprzyrodnicze krajów Europy Południowej 	
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia turystyczną atrakcyjność regionu śródziemnomorskiego 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie wyspy położone na Morzu Śródziemnym oraz wymienia ich nazwy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie góry znajdujące się na obszarze południowej Europy i wymienia ich nazwy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady atrakcji turystycznych południowej Europy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, na podstawie mapy tematycznej, rozmieszczenie najważniejszych ośrodków turystycznych Europy Południowej 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Francję i podaje nazwę jej stolicy 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie geograficzne Francji 	
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunkujące rozwój rolnictwa we Francji 	
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje warunki klimatyczno-glebowe warunkujące rozwój rolnictwa we Francji 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje ukształtowanie terenu we Francji na podstawie mapy 	

		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie gospodarczej najważniejsze regiony rolnicze Francji i charakteryzuje je 	
		<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy roślin uprawianych we Francji 	
		<ul style="list-style-type: none"> analizuje wielkość plonów pszenicy i buraków cukrowych w wybranych krajach 	
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje produkty charakterystyczne dla Francji 	
		<ul style="list-style-type: none"> opisuje Wspólną Politykę Rolną krajów Unii Europejskiej 	
		<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje cechy rolnictwa towarowego 	
Sąsiedzi Polski	<ul style="list-style-type: none"> sąsiedzi Polski położenie geograficzne Niemiec środowisko przyrodnicze Niemiec czynniki rozwoju gospodarczego Niemiec usługi przemysł kierunki i przyczyny zmian w strukturze przemysłu w Zagłębiu Ruhry rolnictwo problemy gospodarcze i społeczne Niemiec położenie geograficzne Słowacji i Czech przeszłość i przyszłość Słowacji i Czech 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską i wskazuje je na mapie ogólnogeograficznej podaje długość granic Polski z poszczególnymi państwami wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Niemcy, wymienia nazwę stolicy tego państwa oraz nazwy krajów z nim sąsiadujących określa położenie geograficzne Niemiec na mapie ogólnogeograficznej wskazuje na mapie główne krainy geograficzne oraz najważniejsze rzeki Niemiec i wymienia ich nazwy przedstawia czynniki dynamicznego rozwoju gospodarczego Niemiec przedstawia udział przemysłu w strukturze PKB Niemiec przedstawia, na podstawie wskazanych źródeł informacji geograficznej, główne kierunki i przyczyny zmian w strukturze przemysłu Zagłębia Ruhry wymienia nazwy wybranych roślin uprawianych w Niemczech wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Czechy i Słowację, wymienia nazwy ich stolic oraz nazwy państw sąsiadujących z tymi krajami 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje wysoki poziom rozwoju gospodarczego Niemiec na podstawie wartości PKB i struktury zatrudnienia wykazuje wysoki poziom rozwoju przemysłu, rolnictwa i usług w Niemczech wykazuje znaczenie usług w gospodarce Niemiec analizuje działania Niemiec na rzecz ochrony środowiska opisuje uwarunkowania rozwoju rolnictwa Niemiec analizuje uwarunkowania rozwoju przemysłu przetwórczego i formułuje wnioski dowodzi, że Niemcy znajdują się w ścisłej czołówce najlepiej rozwiniętych państw świata przedstawia przyczyny spadku tempa rozwoju gospodarczego Niemiec na początku XXI wieku wyjaśnia przyczyny i skutki ujemnego przyrostu naturalnego w Niemczech analizuje przyczyny migracji ludności do Niemiec

<ul style="list-style-type: none"> • środowisko przyrodnicze Słowacji i Czech • gospodarka Słowacji i Czech • ludność Słowacji i Czech • ludność Litwy, Ukrainy i Białorusi • położenie geograficzne Litwy, Ukrainy i Białorusi • środowisko przyrodnicze Litwy, Ukrainy i Białorusi • gospodarka Litwy, Ukrainy i Białorusi • turystyka Ukrainy • położenie geograficzne Rosji • zróżnicowanie warunków przyrodniczych i ich wpływ na rozmieszczenie ludności i działalność gospodarczą Rosji • problemy ludnościowe Rosji • zróżnicowanie narodowościowe i kulturowe ludności Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie geograficzne Słowacji i Czech na mapie ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny rozpadu Czechosłowacji
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie główne krainy geograficzne i najważniejsze rzeki Czech i Słowacji oraz wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje i porównuje, na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej, środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wspólne cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje podobieństwa i różnice w gospodarce Czech i Słowacji
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zasoby bogactw naturalnych Czech i Słowacji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje strukturę PKB oraz strukturę zatrudnienia Czech i Słowacji
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje atrakcje Czech i Słowacji przyciągające turystów 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje tempo rozwoju gospodarczego Czech i Słowacji oraz formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy państw będących głównymi partnerami handlowymi Czech i Słowacji 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje środowisko społeczno-gospodarcze południowych sąsiadów Polski oraz formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy mniejszości narodowych zamieszkujących Czechy i Słowację 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje demograficzne podobieństwa i różnice Czech i Słowacji
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Litwę, Białoruś i Ukrainę, wymienia nazwy ich stolic oraz nazwy państw sąsiadujących z tymi krajami 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia problemy społeczności romskiej zamieszkującej Słowację
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje położenie geograficzne Litwy, Białorusi i Ukrainy 	<ul style="list-style-type: none"> • projektuje tygodniowy pobyt na Słowacji uwzględniając walory środowiska przyrodniczego i kulturowego
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie główne krainy geograficzne oraz najważniejsze rzeki Litwy, Białorusi i Ukrainy i wymienia ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje historię powstania Litwy, Ukrainy i Białorusi
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje i porównuje, na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej, środowisko przyrodnicze Litwy, Białorusi i Ukrainy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje poziom rozwoju gospodarczego Litwy, Białorusi i Ukrainy
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy gospodarki Litwy, Białorusi i Ukrainy 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia zasoby bogactw mineralnych Litwy, Białorusi i Ukrainy
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia współczesne przemiany gospodarcze Ukrainy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje uwarunkowania rozwoju gospodarki Litwy
<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego tych państw 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny słabego rozwoju gospodarczego Białorusi 	

<ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowanie gospodarcze Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny ujemnego przyrostu naturalnego na Białorusi, Litwie i Ukrainie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje uwarunkowania rozwoju rolnictwa na Ukrainie
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia problemy demograficzne Białorusi, Litwy i Ukrainy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kryzysu gospodarczego na Ukrainie po rozpadzie ZSRR
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „depopulacja” 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zróżnicowanie gospodarcze Litwy, Ukrainy i Białorusi
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Rosję i podaje nazwę jej stolicy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia efekty przemian gospodarczych, które nastąpiły w tych krajach
	<ul style="list-style-type: none"> • określa położenie geograficzne Rosji na mapie ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje współczynnik przyrostu naturalnego na Białorusi, Litwie i Ukrainie i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie główne krainy geograficzne, rzeki i jeziora Rosji oraz podaje ich nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje przyczyny i skutki depopulacji na Białorusi, Litwie i Ukrainie
	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy ukształtowania powierzchni Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania rządów Litwy, Białorusi i Ukrainy mające na celu zahamowanie depopulacji
	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje strefy klimatyczno-roślinne Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje atrakcje turystyczne Krymu
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze cechy środowiska przyrodniczego Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje konsekwencje przyrodnicze dużej rozciągłości równoleżnikowej i południkowej Rosji
	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu „wieloletnia zmarzlina” 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje i porównuje, na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej, środowisko przyrodnicze Rosji
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy obszarów najgęściej zaludnionych w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie obszary występowania wieloletniej zmarzliny
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje rozmieszczenie ludności w Rosji na podstawie mapy gęstości zaludnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zróżnicowanie przyrodnicze Rosji
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia uwarunkowania niewielkiego zaludnienia na wschód od Uralu 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zróżnicowanie warunków przyrodniczych i ich wpływ na rozmieszczenie ludności i działalność gospodarczą w Rosji
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze problemy ludnościowe Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje zmiany przyrostu naturalnego w Rosji i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny ujemnego przyrostu naturalnego w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • przewiduje skutki depopulacji w Rosji
	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny spadku współczynnika urodzeń w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki spadku średniej długości życia wśród mężczyzn w Rosji
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny depopulacji w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zróżnicowanie narodowościowe i kulturowe społeczeństwa rosyjskiego 	

	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zróżnicowanie etniczne, językowe i religijne mieszkańców Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje uwarunkowania rozwoju przemysłu w Rosji
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne cechy rosyjskiej gospodarki 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje, że gospodarka Rosji ma charakter surowcowy
	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy bogactw naturalnych Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eksportu Rosji i formułuje wnioski
	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie i wymienia nazwy obszarów o dużej koncentracji przemysłu w Rosji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze problemy rosyjskiego rolnictwa
		<ul style="list-style-type: none"> • wykazuje zróżnicowanie gospodarcze Rosji
		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia rolę Rosji w światowej gospodarce i polityce
		<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia tezę, że Rosja jest krajem o wielkich możliwościach gospodarczych
		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny dysproporcji społecznych w Rosji